Seat No.	

PD-07

Total No. of Pages : 18

Ph.D. Entrance Examination-2024-25
POLITICAL SCIENCE
Subject Code - 58779

....

Day and Date : Wednesday 13-11-2024 **Total Marks : 100**

Time : 04.00 p.m. to 06.00 p.m.

....

Instructions :

1) All questions are compulsory.
2) Each question carries 2 marks.
3) Answer should be marked in given OMR answer sheet by darkening the appropriate option.
4) Use black ball point pen only for marking the circle. Do not make any stray mark on the OMR Answer Sheet.
5) Follow the instructions given in OMR Sheet.
6) Rough work shall be done on the sheet provided at the end of the question paper.
7) Only non-programmable calculators are allowed.

....

1) Which of the following is a reference citation style commonly used for referencing in social sciences?

A. Harvard B. Chicago

C. MLA D. APA

खालीलपैकी कोणती संदर्भ उद्धरण शैली सामान्यत: सामाजिक विज्ञानांमध्ये संदर्भ देण्यासाठी वापरली जाते?

A. **हार्वर्ड** B. **शिकागो**

C. **एमएमए** D. **एपीए**

2) The principle of observation was first used in .... social science

A. Political Science B. Psychology

C. Sociology D. Economics

निरीक्षण तत्वाचा सर्वप्रथम वापर .... या सामाजिक शास्त्रात झाला

A. राज्यशास्त्र B. मानसशास्त्र

C. समाजशास्त्र D. अर्थशास्त्र

3) What is the main aim of interdisciplinary research?

A. To bring out the holistic approach to research.

B. To over simplify the problem of research

C. To create a new trend in research methodology

D. To reduce the emphasis on a single subject in the research domain

आंतरविद्याशाखीय संशोधनामध्ये मुख्य उद्दिष्ट काय आहे?

A. संशाधनाचा समग्र दृष्टिकोन समोर आणणे

B. संशोधनाची समस्या अधिक सोपी करणे

C. संशोधन पद्धतीत नवीन ट्रेंड निर्माण करणे

D. संशोधन क्षेत्रात एकाच विषयावरील भर कमी करणे

4) Which of the following is/are the primary data collection methods?

A. Observation method B. Interview method

C. Both A & B D. None of these

खालीलपैकी कोणती प्राथमिक डेटा संकलन पद्धती आहे/आहेत.

A. निरीक्षण पद्धत B. मुलाखत पद्धत

C. A आणि B दोन्ही D. यापैकी नाही

5) "A hypothesis is a Proposition which can be put to test to determine its validity" Defined by

A. Lund berg B. Goode and Hatt

C. Johnson D. P.V. Young

''गृहितक एक प्रस्ताव आहे ज्याची वैधता निश्चित करण्यासाठी चाचणी केली जाऊ शकते'' अशी व्याख्या कोणी केली?

A. लुंड बर्ग B. गुड आणि हॅट

C. जॉन्सन D. पी. व्ही. यंग

6) What is the name of the conceptual framework in which the research is carried out?

A. Research hypothesis B. Synopsis of Research

C. Research paradigm D. Research design

ज्या संकल्पनात्मक चौकटीत संशोधन केले जाते त्याचे नांव काय आहे?

A. संशोधक गृहीतक B. संशोधनाचा सारांश

C. संशोधनाचा नमुना D. संशोधन आराखडा

7) Who was the author of the book named "Methods in Social Research"?

A. Kerlinger B. Goode and Hatt

C. C.R Kothari D. P. V. Young

"Methods in Social Research" या पुस्तकाचे लेखक कोण होते?

A. केर्लिंगर B. गुड आणि हॅट

C. सी. आर. कोठारी D. पी. व्ही. यंग

8) Bibliography given in a research report:

A. Shows vast knowledge of the researcher

B. Helps those interested in further research

C. Has no relevance to research

D. All of these

संशोधन अहवालात दिलेली ग्रंथसूची :

A. संशोधकाचे अफाट ज्ञान दाखवते

B. पुढील संशोधनात स्वारस्य असलेल्यांना मदत करते

C. संशोधनाशी संबंधित नाही

D. यापैकी नाही

9) Generalized conclusion on the basis of a sample is technically known as:

A. A Statistical inference

B. Standardization of research

C. Data analysis and interpretation

D. All of these

नमुन्याच्या आधारे सामान्यीकृत निष्कर्ष तांत्रिकदृष्ट्या म्हणून ओळखला जातो.

A. **सांख्यिकीय अनुमान** B. **संशोधनाचे मानकीकरण**

C. **डेटा विश्लेषण आणि अर्थबोधन** D. **यापैकी नाही**

10) The research which is done to explore new facts through the study of the past is called:

A. Philosophical research B. Mythological research

C. Content analysis D. Historical research

भूतकाळाच्या अभ्यासातून नवीन तथ्ये शोधण्यासाठी जे संशोधन केले जाते त्याला म्हणतात.

A. **तात्विक संशोधन** B. **पौराणिक संशोधन**

C. **सामग्री संशोधन** D. **ऐतिहासिक संशोधन**

11) When a research problem is related to heterogeneous population the most suitable sampling method is:

A. Cluster Sampling B. Lottery Method

C. Stratified Sampling D. Convenient Sampling

जेव्हा संशोधन समस्या विषय लोकसंख्येशी संबंधित असते, तेव्हा सर्वांत योग्य नमुना पद्धत आहे.

A. **क्लस्टर सॅम्पलिंग** B. **लॉटरी पद्धत**

C. **स्तरीकृत नमुना** D. **सोयीस्कर सॅम्पलिंग**

12) What kind of source is considered to be the 'original document' in research?

A. Primary B. Secondary

C. Tertiary D. Only B and C

संशोधनामध्ये 'मूळ दस्तऐवज' हे कोणत्या प्रकारच्या स्त्रोताचे उदाहरण मानले जाते?

A. प्राथमिक

B. दुय्यम

C. तृतीयक

D. केवळ B आणि C

13) What is a reference list?

A. Attribution given by the researcher to the information used in the research

B. Outline of how to conduct the research,

C. A method of research

D. Classification of literature,

संदर्भ सुची म्हणजे काय?

A. संशोधकाने संशोधनात वापरलेल्या माहितीचे दिलेले श्रेय

B. संशोधन कसे करावे याचा आराखडा

C. संशोधनाची एक पद्धती

D. साहित्याचे वर्गीकरण

14) Which of the following is not an objective of research?

A. Acquiring knowledge

B. Solving social problems

C. Finding cause-and-effect relationships in social phenomena

D. Non social utility based research

खालीलपैकी कोणते संशोधनाचे उद्दिष्ट नाही?

A. ज्ञान प्राप्त करणे

B. सामाजिक समस्या सोडविणे

C. सामाजिक घटनातील कार्यकारण संबंध शोधणे

D. समाज अनुपयोगिताधिष्ठित संशोधन

15) Which of the following essential feature of research?

A. Usability B. Experience

C. Replicability D. Generalisability

खालीलपैकी कोणते संशोधनाचे आवश्यक वैशिष्ट्य आहे?

A. **उपयोगिता** B. **अनुभव**

C. **प्रतिकृती** D. **सामान्यता**

16) According to the research objective, the type of interview is........

A. Diagnostic Interview B. Informal Interview

C. Personal Interview D. Group Interview

संशोधन उद्दिष्टानुसार मुलाखतीचा ………. हा प्रकार पडतो.

A. **निदानात्मक मुलाखत** B. **अनौपचारिक मुलाखत**

C. **व्यक्तिगत मुलाखत** D. **सामूहिक मुलाखत**

17) The quality of research is judged by the

A. Detailed knowledge

B. Experience of Researcher

C. Methodology adopted in conducting the research

D. Narration

संशोधनाच्या गुणवत्तेचे मूल्यांकन ………

A. **तपशीलवार ज्ञान** B. **संशोधकाचा अनुभव**

C. **संशोधन आयोजित करताना अवलंबलेली पद्धत** D. **कथन**

18) The method of selecting representative members of a group and obtaining information from them and assuming that information belongs to the entire group or the whole is called sampling method.

A. This statement is completely true

B. This statement is false.

C. This statement is half true,

D. Cannot be said.

समूहाचे प्रातिनिधिक सदस्य निवडून त्यांच्याकडून माहिती मिळविणे व ती माहिती संपूर्ण समूहाचे अथवा सामग्राची आहे असे मानणे या पद्धतीलाच 'नमुना निवड पद्धती' असे म्हणतात.

A. हे विधान पूर्ण सत्य आहे B. हे विधान असत्य आहे

C. हे विधान अर्धसत्य आहे D. सांगता येत नाही

19) "In a sense the schedule is the same type of questionnaire but the difference is that the questionnaire is sent by post whereas the schedule is taken by the researcher himself from the concerned person and fills it, so these facts are collected from the uneducated person through the schedule" is the statement of ....

A. E. S. Bogardus B. Johnson

C. C.R. Kothari D. P. V. Young

''एका अर्थाने अनुसूची हा प्रश्नावलीचाच प्रकार आहे पण त्यात फरक असा की प्रश्नावली पोस्टाने पाठवली जाते तर अनुसूची ही संशोधक स्वत: संबंधित व्यक्तीकडून घेऊन जातो व ती भरून घेतो त्यामुळे अनुसूचितद्वारे अशिक्षित व्यक्तीकडून ही तथ्य गोळा केली जातात'' हे विधान .... चे आहे.

A. ई. एस. बोगार्डस B. जॉन्सन

C. सी. आर. कोठारी D. पी. व्ही. यंग

20) Research can become directionless and meaningless if ......

A. The objectives of the research are not known or there are no objectives at all.

B. If the researcher does not have money available

C. If the researcher is not punctual

D. If reference is made to another

संशोधन हे दिशाहीन व अर्थहीन बनू शकते...

A. संशोधनाची उद्दिष्टे माहिती नसतील किंवा उद्दिष्टेच नसतील तर

B. संशोधकाकडे पैसा उपलब्ध नसल्यास

C. संशोधकाकडे वक्तशीरपणा नसल्यास

D. दुसऱ्याचे संदर्भ वापरल्यास

21) Which is the first step of research?

A. Finding a solution
B. Finding a problem
C. Hypothesis
D. Data collection

संशोधनाची पहिली पायरी कोणती?

A. उपाय शोधणे
B. समस्या शोधणे
C. गृहीतक
D. डेटा संकलन

22) Which of the following terms can be associated with research in social sciences?

A. Empirical research
B. Historical research
C. Laboratory research
D. A and B

खालीलपैकी कोणते संज्ञा सामाजिक शास्त्रातील संशोधनाशी संबंधित असू शकते?

A. अनुभवाधिष्ठित संशोधन
B. ऐतिहासिक संशोधन
C. प्रयोगशाळा संशोधन
D. A आणि B

23) Which of the following are the approaches of a research?

A. Qualitative and Quantitative
B. Sampling and Non Sampling
C. Factual and Non Factual
D. Primary and Secondary

खालीलपैकी कोणते संशोधनाचे दृष्टिकोन आहेत?

A. गुणात्मक आणि परिमाणवाचक
B. नमुना निवड आणि नमुना निवड नसलेले
C. तथ्यात्मक आणि तथ्य नसलेले
D. प्राथमिक आणि दुय्यम

24) What is called Reasoning from general to particular?

A. searching again and again
B. Observation
C. Inductive
D. Deductive

सामान्य ते विशिष्ट तर्काला काय म्हणतात.

A. पुन्हा पुन्हा शोधणे
B. निरीक्षण
C. आगमनात्मक
D. निगमनात्मक

25) Possible findings of the research is called ....

A. Research methods B. Research objectives

C. Research report D. Hypothesis

संशोधनाचे संभाव्य निष्कर्ष म्हणजे ....

A. संशोधन पद्धती B. संशोधन उद्दिष्ट

C. संशोधन अहवाल D. गृहीतक

26) Who among the following criticized classical political theory?

A. Aristotle B. David Easton

C. Socrates D. Machiavelli

अभिजात राजकीय सिद्धांतावर खालीलपैकी कोणी टीका केली?

A. ॲरिस्टॉटल B. डेविड ईस्टन

C. सॉक्रेटीस D. मॅकियावेली

27) According to the Marxist theory of state, which of the following class is the ruling class?

A. Tribe leader B. Hunter

C. Serf D. Worker

मार्क्सवादी राज्याच्या सिद्धांतानुसार खालीलपैकी कोणता वर्ग राज्यकर्ता वर्ग आहे?

A. टोळीप्रमुख B. शिकारी

C. भूदास D. कामगार

28) Who among the following made the Bahujan ideology effective in the political process?

A. Chandrababu Naidu B. Kanshiram

C. Morarji Bhai Desai D. Sarojini Naidu

खालीलपैकी कोणी राजकीय प्रक्रियेत बहुजन विचारप्रणाली प्रभावी ठरवली?

A. चंद्राबाबू नायडू B. काशीराम

C. मोरारजी भाई देसाई D. सरोजिनी नायडू

29) Mahalanobis gave direction to Indian political economy during which of the following periods?

A. 2000-2010	B. 2010-2020

C. 1950-1960	D. 2021-2024

महालनोबिस यांनी खालीलपैकी कोणत्या काळात भारतीय राजकीय अर्थकारणाला दिशा दिली?

A. २००० – २०१०	B. २०१० – २०२०

C. १९५० – १९६०	D. २०२१ – २०२४

30) Who wrote the book 'Green Political Thought: An Introduction'?

A. Brian Baxter	B. Barry John

C. Arne Naess	D. Andrew Dobson

Green Political Thought: An Introduction' **हे पुस्तक कोणी लिहिले?**

A. **ब्रायन बॅक्स्टर**	B. **बॅरी जॉन**

C. **अर्ने नेस**	D. **अँड्रूयू डॉब्सन**

31) .... is a tool to assess and check the institutionalization of gender equality in organizations, including their policies, programs, projects and/or provision of services, structures, proceedings and budgets.

A. Gender Audit	B. Gender Budget

C. Gender Equality	D. Gender Finance

.... हे संस्थांमध्ये त्यांची धोरणे, कार्यक्रम, प्रकल्प आणि/किंवा सेवांच्या तरतुदी, संरचना, कार्यवाही आणि अंदाजपत्रके यासहीत संस्थांमधील लिंगभाव समानतेचे संस्थात्मकीकरण मूल्यांकन आणि तपासण्याचे एक साधन आहे.

A. **लिंगभाव लेखापरीक्षण**	B. **लिंगभाव अंदाजपत्रक**

C. **लिंगभाव समानता**	D. **लिंगभाव वित्त**

32) Which of the following concept is not used by David Easton in his System approach model?

A. Input B. Output

C. Environment D. Reproduction

पुढीलपैकी कोणती संकल्पना डेव्हिड ईस्टनने त्याच्या व्यवस्था दृष्टिकोनामध्ये वापरली नाही?

A. **आदान** B. **प्रदान**

C. **पर्यावरण** D. **पुनरुत्पादन**

33) Who defined that "Public administration consists of all those operations having for their purpose the fulfilment or enforcement of public policy"?

A. Luther Gulick B. L. D.White

C. Dwight Waldo D. Woodrow Wilson

'लोकप्रशासनात अशा सर्व कृतींचा समावेश होतो कि, ज्यांचा उद्देश सार्वजनिक धोरणांची पूर्तता किंवा अंमलबजावणी करणे हा असतो' ही व्याख्या कोणी केली?

A. **ल्यूथर गुलिक** B. **एल. डी. व्हाइट**

C. **ड्वाइट वाल्डो** D. **वुड्रो विल्सन**

34) In which year the State Election Commission, Maharashtra (SECM) was established?

A. 26th April 1991 B. 26th April 1992

C. 26th April 1993 D. 26th April 1994

राज्य निवडणूक आयोग, महाराष्ट्र (SECM) **ची स्थापना कोणत्या साली झाली?**

A. **२६ एप्रिल १९९१** B. **२६ एप्रिल १९९२**

C. **२६ एप्रिल १९९३** D. **२६ एप्रिल १९९४**

35) Article 32 belongs to which part of the Indian Constitution?

A. Part-II B. Part-III

C. Part-IV D. Part V

अनुच्छेद–३२ भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या भागाशी संबंधित आहे?

A. भाग –II B. भाग –III

C. भाग – IV D. भाग – V

36) Which of the following statements correct about the nature of public policy?

A. Public Policies are not goal oriented

B. Public policy is not the outcome of the government's collective actions.

C. Public Policies are private goal oriented

D. Public policy is what the government actually decides or chooses to do.

सार्वजनिक धोरणाच्या स्वरूपबाबत खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे?

A. सार्वजनिक धोरणे ध्येयाभिमुख नसतात

B. सार्वजनिक धोरण हे सरकारच्या सामूहिक कृतींचे फलित नाही

C. सार्वजनिक धोरणे खाजगी उद्दिष्टाभिमुख असतात

D. सार्वजनिक धोरण हे सरकार प्रत्यक्षात ठरवते किंवा करायचे ठरवते.

37) Who defines the public policy as "whatever governments choose to do or not to do".

A. Plato B. Kautilya

C. Woodrow Wilson D. Thomas R. Dye

सार्वजनिक धोरणाची व्याख्या 'सरकारने जे करायचे किंवा करायचे नाही ते' अशी कोण करते.

A. प्लेटो B. कौटिल्य

C. वुड्रो विल्सन D. थॉमस आर. डाय.

38) Which political thinker used the comparative method?

A. Plato B. Aristotle

C. Creto D. Polymarcus

कोणत्या राजकीय विचारवंताने तुलनात्मक पद्धत वापरली?

A. प्लेटो B. ॲरिस्टॉटल

C. क्रेटो D. पॉलिमार्कस

39) Constitutionalism is the belief that the government of a nation should only act as allowed in the nation's

A. Religion　　B. Leader

C. Constitution　　D. Law

संविधानवाद हा असा विश्वास आहे की एखाद्या राष्ट्राच्या सरकारने फक्त राष्ट्राच्या ...... मध्ये परवानगी दिल्याप्रमाणेच कार्य केले पाहिजे.

A. **धर्म**　　B. **नेता**

C. **संविधान**　　D. **कायदा**

40) Which are the two major books of Nicolò Machiavelli?

A. The Prince, The State　　B. The Prince, The Discourses

C. The Discourses, The Laws,　　D. The Prince, The Politics

निकोलो मॅकियाव्हेलीचे प्रमुख दोन ग्रंथ कोणते?

A. **दि प्रिन्स, दि स्टेट**　　B. **दि प्रिन्स, दि डिस्कोर्सेस**

C. **दि डिस्कोर्सेस, दि लॉज**　　D. **दि प्रिन्स, दि पॉलिटिक्स**

41) When was World Trade Organization established?

A. 1995　　B. 1996

C. 1997　　D. 1998

जागतिक व्यापार संघटना केव्हा स्थापन झाली?

A. **१९९५**　　B. **१९९६**

C. **१९९७**　　D. **१९९८**

42) Which six languages are used as official languages in the United Nations?

A. Arabic, Chinese, English, French, Russian, Spanish

B. English, Chinese, Hindi, Arabic, French, Russian

C. Spanish, Arabic, English, French, Russian, German

D. French, English, Russian, German, Italian, Chinese

संयुक्त राष्ट्रांमध्ये अधिकृत भाषा म्हणून कोणत्या सहा भाषा वापरल्या जातात?

A. अरबी, चीनी, इंग्रजी, फ्रेंच, रशियन, स्पॅनिश

B. इंग्रजी, चीनी, हिंदी, अरबी, फ्रेंच, रशियन

C. स्पॅनिश, अरबी, इंग्रजी, फ्रेंच, रशियन, जर्मन

D. फ्रेंच, इंग्रजी, रशियन, जर्मन, इटालियन, चीन

43) The book 'Towards Total Revolution' written by.............. ?

A. M. N. Roy B. J. P. Narayan

C. R. M. Lohiya D. Dr. B. R. Ambedkar

Towards Total Revolution' हा ग्रंथ ……….. ने लिहिला?

A. एम. एन. रॉय B. जे. पी. नारायण

C. आर. एम. लोहिया D. डॉ. बी. आर. आंबेडकर

44) Who was founder of Schedule Castes Federation?

A. J. P. Narayan B. Mnavendra Roy

C. R. M. Lohiya D. Dr. B. R. Ambedakar

शेडूल्ड कास्ट फेडरेशनची स्थापना कोणी केली?

A. जे. पी. नारायण B. मानवेंद्रनाथ रॉय

C. आर. एम. लोहिया D. डॉ. बी. आर. आंबेडकर

45) Who wrote the book "Politics Among Nations'?

A. Kenneth W B. E.H. car

C. Haines Morgentha D. Henry Feyol

Politics Among Nations' हा ग्रंथ कोणी लिहिला?

A. केनेथ डब्ल्यू B. इ. एच. कार

C. हेन्स मोर्गेन्था D. हेन्री फियॉल

46) Who is credited with introducing system theory in international politics?

A. Hartman B. Samuel Huntington

C. Jürgen Habermas D. Morton Kaplan

आंतरराष्ट्रीय राजकारणामध्ये व्यवस्था सिद्धांत मांडण्याचे श्रेय कोणाला दिले जाते?

A. हार्टमन B. सॅम्युअल हंटिंग्टन

C. जुर्गन हॅबरमास D. मॉर्टन कॅप्लान

47) The Liberal Approach of Constitutionalism originated in ....

A. South America B. Asia

C. Europe D. Africa

घटनावादाचा उदारमतवादी दृष्टीकोन .... येथे उगम पावला.

A. दक्षिण अमेरिका B. आशिया

C. युरोप D. आफ्रिका

48) In which year the first constitution of Pakistan was enforced?

A. 23 March 1956. B. 23 March 1957

C. 23 March 1958 D. 23 March 1959

पाकिस्तानची पहिली राज्यघटना कोणत्या वर्षी लागू करण्यात आली?

A. २३ मार्च, १९५६ B. २३ मार्च, १९५७

C. २३ मार्च, १९५८ D. २३ मार्च, १९५९

49) What are the key qualities of a constitution?

A. Power it defines the nature of the state

B. It limits the state

C. It is the fundamental and supreme 'law of the land'

D. All of these

संविधानाचे प्रमुख गुण कोणते आहेत?

A. शक्ती ते राज्याचे स्वरूप परिभाषित करते B. हे राज्य मर्यादित करते

C. हा राज्याचा मूलभूत आणि सर्वोच्च कायदा आहे. D. यापैकी सर्व

50) Who wrote the book 'Political Culture and Political Development'?

A. Lucian W. ???　　B. David Easton

C. David Apter　　D. Gabrial Almond

'पोलिटिकल कल्चर अँड पोलिटिकल डेव्हलपमेन्ट' हे पुस्तक काणी लिहिले?

A. **लुसियन डब्ल्यू. पाय**　　B. **डेव्हिड ईस्टन**

C. **डेव्हिड ऍप्टर**　　D. **ग्रॅब्रिअल आल्मंड**

❐❐❐

- Rough -

- Rough -